

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

729

Vragen van het lid **Van der Burg** (VVD) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het bericht «Tankervloot die Iran miljarden opleverde via Suriname beheerd»* (ingezonden 19 november 2024).

Antwoord van Minister **Veldkamp** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 3 december 2024).

Vraag 1

Ben u bekend met het artikel «Tankervloot die Iran miljarden opleverde via Suriname beheerd»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u het bericht dat een in Nederland gevestigd advocatenkantoor de Iraanse olie-industrie jarenlang heeft geholpen bij het ontwijken van Amerikaanse sancties?

Antwoord 2

Het lijkt te gaan om een mogelijke overtreding van Amerikaanse sancties. Het is niet aan Nederland om Amerikaanse wetten en/of sanctiemaatregelen te handhaven. Indien de Verenigde Staten (VS) Nederland verzoekt om hulp, worden dergelijke verzoeken individueel beoordeeld.

Vraag 3

In hoeverre werden ook Nederlandse en/of Europese sancties overtreden? Waarom wel, waarom niet?

Antwoord 3

Het kabinet gaat niet in op individuele gevallen. Bij signalen van mogelijke overtreding van sancties wordt altijd onderzoek gedaan en hier wordt waar nodig verdere (strafrechtelijke) opvolging aan gegeven.

¹ BNR, 18 november 2024, «Tankervloot die Iran miljarden opleverde via Suriname beheerd» (<https://www.bnr.nl/nieuws/juridisch/10561155/tankervloot-die-iran-miljarden-opleverde-via-suriname-beheerd>)

De EU heeft diverse sanctieregimes ten aanzien van Iran. Deze sancties zien op de nucleaire activiteiten van Iran, de Iraanse militaire steun aan Rusland, de ondermijnende activiteiten van Iran in het Midden-Oosten en mensenrechtenschendingen. Vele entiteiten waaronder de Iraanse Revolutionaire Garde, staan in dit kader op de sanctielijst. Het is voor Europese personen en bedrijven verboden om zaken te doen met partijen die door de EU gesanctioneerd zijn.

In zijn algemeenheid gold er in het verleden een verbod op de invoer, aanschaf of vervoer van Iraanse ruwe olie of petroleumproducten. De toepassing van dit verbod is sinds 2015 geschorst, als resultaat van de onderhandelingen over het *Joint Comprehensive Plan of Action* (het Iraanse nucleaire akkoord). Het (in)direct ter beschikking stellen van economische middelen aan gesanctioneerde personen of entiteiten blijft verboden. De VS is in 2018 uit dit nucleaire akkoord gestapt en heeft eigenstandig nieuwe sancties opgelegd aan Iran. Deze sancties gelden niet voor de EU. In sommige gevallen is het daarnaast via de antiboycotverordening (*Blocking-Statute*) voor EU bedrijven verboden om Amerikaanse sancties op Iran op te volgen.

Vraag 4

Hoe werken Nederland en de Europese Unie (EU) de spookvloot van Iran tegen? Welke concrete maatregelen worden al genomen?

Antwoord 4

Conform aangegeven in de beantwoording van Kamervragen van de leden Boswijk en Paternotte over het bericht dat «stokoude, slecht verzekerde tankers met Russische olie meermaals per dag langs de Nederlandse kust varen» is in IMO-verband een resolutie aangenomen waarin vlaggenstaten en andere maritieme stakeholders worden opgeroepen om maatregelen te nemen om risico's omtrent de «schaduwvloot» te voorkomen.² Dat betreft niet alleen de Russische schaduwvloot, maar alle schepen die zich bezighouden met illegale activiteiten om sancties te omzeilen, veiligheids- of milieugegelgeving of verzekeringskosten te ontduiken. Daartoe pleit Nederland er in EU-verband en IMO-verbanden binnen de overlegsgremia van *Port State Control* regimes voor om extra informatie over risicovolle olietankers te delen en zodoende de inspectielast voor deze schepen mondiaal op te voeren.

Vraag 5

Welke extra maatregelen kan Nederland nemen om de praktijken van «International Law Firm Taheri» tegen te gaan?

Antwoord 5

In het kader van de onderhandelingsstrategie kan het kabinet niet ingaan op te nemen sanctiemaatregelen. Nederland handhaaft de EU-sancties tegen Iran. Ook kan op verzoek van de VS samengewerkt worden. Nederland kan echter niet eigenstandig Amerikaanse sancties handhaven.

Vraag 6

Zijn er signalen of voorbeelden van vergelijkbare activiteiten door advocatenkantoren in Nederland?

Antwoord 6

Op dit moment zijn er geen signalen of voorbeelden van vergelijkbare activiteiten in Nederland bekend. Wanneer het kabinet signalen ontvangt van sanctieovertredingen wordt hier altijd onderzoek naar gedaan en waar nodig handhavend opgetreden. Het kabinet doet geen uitspraken over individuele gevallen.

Vraag 7

Hoe kan dergelijke sanctie-ontwijking beter voorkomen worden? Kunnen wijzigingen in sanctiewetgeving dit soort praktijken helpen voorkomen?

² Kamerstuk 2024Z16037

Antwoord 7

Voor het kabinet zijn aanname van een nieuwe nationale sanctiewet en het tegengaan van sanctieomzeiling in zijn algemeenheid van groot belang. De Sanctiewet 1977 is de schakel tussen internationale sanctiemaatregelen en nationale uitvoering. Omdat de omvang en complexiteit van internationale sanctiemaatregelen sterk zijn toegenomen, moderniseert het kabinet het sanctiestelsel en werkt zij aan een Wet internationale sanctiemaatregelen. Net zoals de Sanctiewet 1977 zal deze wet uitvoering geven aan internationale sanctiemaatregelen. De Nederlandse sanctiewetgeving geeft dus geen uitvoering aan sancties van derde landen. Wijzigingen in sanctiewetgeving staan hier dan ook los van.

Vraag 8

Op welke manier zal u de Surinaamse regering hierop aanspreken?

Antwoord 8

Het lijkt te gaan om een mogelijke overtreding van Amerikaanse sancties. Het is niet aan Nederland om Amerikaanse wetten en/of sanctiemaatregelen te handhaven. Volgens een artikel in Surinaamse media zouden de VS en Suriname met elkaar in algemene zin hebben gesproken over de Amerikaanse inzet ten aanzien van Iran, inclusief de sancties tegen drie in Suriname geregistreerde entiteiten.³

Vraag 9

Zal dit kabinet volledige medewerking aan de Verenigde Staten (VS) leveren om sanctieontwijking door Iran tegen te gaan als de VS zware aanscherpingen wil doorvoeren?

Antwoord 9

Nederland werkt nauw samen met de VS ten aanzien van sanctieontwikkeling en sanctiehandhaving en zal dit blijven doen.

³ United News, 20 oktober 2020, «VS ziet Suriname als trouwe partner in sancties tegen Iran voor aanval op Israël,» <https://unitednews.sr/vs-ziet-suriname-als-trouwe-partner-in-sancties-tegen-iran-voor-aanval-op-israel/>.